

I KRISTUS, NÆR LIVET

«Året 2010. De sentrale kirkelige råd»
er en kortfattet oppsummering av noen
viktige arbeidsområder som har preget 2010
i Kirkerådet, Samisk kirkeråd og Mellom-
kirkelig råd for Den norske kirke.

ISBN 978-82-7545-102-4

Året 2010

De sentrale kirkelige råd

2010 De sentrale kirkelige råd
- en kortversjon av årsmeldingen

ISBN 978-82-7545-102-4

© Kirkerådet, Den norske kirke, 2011

Kirkerådet
Postboks 799 Sentrum
0106 Oslo
Tlf.: 23 08 12 00

Produksjon: Kirkerådets kommunikasjonsavdeling
Trykk: Nr.1 Trykk Grefslie AS

Omslagsfoto:
I Lunner prestegjeld arrangerer de Barnas Påske og Oppstandelsesfest. I mars 2010 gikk "Lys Levende" av stabelen, en påskevariant av det populære adventstiltaket "LysVåken". Barna deltok på en påskeliturgi der de blant annet kunne tenne lys i globen. (Foto: Trond Hem Stenersen).

INNHold

- På vei mot ny kirkeordning /4
- Jens-Petter Johnsen: Endringer gir muligheter /7
- Kultur i kirken /8
- Gudstjenestereformen i havn /9
- Barn, unge trosopplæring /10
- Målrattede kampanjer med gjennomslag /11
- Undersøkelse blant menighetsrådsmedlemmer /11
- Diakoni, kirke og samfunn /12
- Økumeniske forhold /15
- Berit Hagen Agøy: Gi oss i dag vårt daglige brød /17
- Tore Johnsen: Strategiplan for samisk kirkeliv /18
- Medlemmene i de sentrale kirkelige råd /19

«Året 2010. De sentrale kirkelige råd» er en kortfattet oppsummering av noen viktige arbeidsområder som har preget 2010 i Kirkerådet, Samisk kirkeråd og Mellomkirkelig råd for Den norske kirke.

På vei mot ny kirkeordning

Kirkerådet har i 2010 arbeidet videre med det fremtidige forholdet til staten i lys av den politiske avtalen som ble inngått i Stortinget 10. april 2008. Grunnlovsendringene som inngår i kirkeforliket, blir vedtatt av Stortinget 2012.

Kirkerådets direktør oppnevnte i januar 2010 en arbeidsgruppe under ledelse av prost Trond Bakkevig, som fikk i oppdrag å utarbeide et helhetlig forslag til ny kirkeordning. Arbeidsgruppen presenterer sine anbefalinger sommeren 2011.

I 2012-2013 skal Kirkerådets sekretariat presentere et helhetlig forslag til ny kirkeordning til drøfting på møter i Kirkerådet og på Kirkemøtet.

Nå er Kirkerådets oppmerksomhet først og fremst rettet mot de endringer som kan komme etter 2013. En bred høring omkring utkast til ny kirkeordning planlegges til våren 2012. Utgangspunktet er spørsmålet "Hva er formål med kirkeordningen, - hvordan skal Den norske kirke best mulig ivareta sitt oppdrag?"

Unge med misjonsglød

Ungdommens kirkemøte (UKM) 2010 uttrykte helhjertet vilje til misjonsengasjement. I vedtaket fra UKM oppfordres menighetene og bispedømmene til å legge til rette for arenaer der man kan bli tryggere på egen tro og lære mer om misjon.

I vedtaket i saken med tittelen "*Kom - og gå!*" heter det blant annet:

- Misjon handler om å dele med hverandre, men også om å ta i mot. Det å møte andre kristne med andre tradisjoner kan være med å inspirere oss. Også innad i Den norske kirke er det ulike tradisjoner som beriker hverandre.

Under Ungdommens kirkemøte på Toneheim folkehøgskole utenfor Hamar i juni 2010, la alle ut på en tidlig pilegrimsvandring langs Mjøsa fra Skibladnerbrygga til Domkirkeodden. Underveis var det meditasjoner over vannet - det samme vannet som var på jorden i skapelsens morgen, er her fortsatt, i et stadig kretsløp gjennom oss og omkring oss.

Kirkerådsdirektør
Jens-Petter Johnsen
kommenterer året 2010

Endringer gir muligheter

Det er omfattende endringsprosesser som pågår i kirken for tiden:

- Ulike konsekvenser av forestående grunnlovsendringer må utredes.
- Nye ordninger for kirkens gudstjenesteliv skal gjøres kjent og tas i bruk.
- Kirkens nasjonale lederskap får nå et nytt, tolvte bispeembete med presesfunksjonen som hovedoppgave.
- Endrede valgordninger skal styrke kirkemedlemmenes interesse og mulighet for å påvirke kirken sin.
- Tilbudet om trosopplæring skal nå alle døpte.

Oppslutningen om gudstjenestelivet er den sentrale temperaturmåleren på tilstanden i Den norske kirke. Utviklings- og revisjonsarbeid på gudstjenestefeltet 2004-2010 sluttføres ved vedtak på Kirkemøtet 2011. I gudstjenestereformen har det vært lett etter språk og musikk som treffer folk hjemme, men nye ordninger vil ikke i seg selv øke oppslutningen om gudstjenestene. Det handler om helheten i menighetens måte å henvende seg til folk på. Å føre flere til gudstjenesten er en av de største utfordringene for vår kirke.

I KIFO Stiftelsen kirkeforsknings *Tilstandsrapport for Den norske kirke 2010*, var "gudstjenester" tema for hovedartikkelen (se side 9).

Samtidig med at Kirkerådet arbeider for økt oppmerksomhet om kirkens gudstjenesteliv, har kirkeordningsspørsmålene preget mye av Kirkerådets dagsorden. Det er grunn til å understreke at det ikke er kirkens relasjon til staten som avgjør i hvilken grad kirkens medlemmer opplever kirken som sin kirke. Kirkens relevans er avhengig av andre faktorer. Nye organisasjonsmodeller skal tilrettelegge best mulig for kirkens virksomhet. På alle nivåer i kirken og innen alle arbeidstakerorganisasjoner og institusjoner trengs det oppmerksomhet om hvordan kirkens organisasjonskart skal være fremover. Den fasen vi går inn i er en mulighetsfase der vi både kan formulere kirkens rolle og budskap tydeligere, og tilrettelegge betingelsene for arbeidet på en bedre måte.

Kultur i kirken

Med midler fra Kulturdepartementet har Den norske kirke fått en rådgiverstilling på kulturfeltet ved hvert bispedømmekontor, og en koordinerende rådgiverstilling i Kirkerådet.

Kulturrådgiverne skal

- inspirere til økt kulturvirksomhet i et samspill mellom ulike kulturaktører fra det brede kulturliv,
- koordinere aktiviteter,
- bygge den kirkelig kulturkompetansen,
- koordinere og videreformidle kompetanse fra de ulike kirkelige kulturfestivaler

slik at kulturlivet får blomstre i lokalmenighetene, og Den norske kirke fremstår som en attraktiv og profesjonell aktør innen norsk kulturliv.

Ved hjelp av 900 kirkemusikere disponerer Den norske kirke både bygg og instrumenter egnet for kor- og konsertvirksomhet. I kirken finnes over 1200 kor for barn og unge foruten ca. 800 kor for voksne. Årlig er det godt og vel 7000 konserter i kirkene hvor disse ofte er medvirkende. I løpet av et år står lokalmenighetene også ansvarlig for gjennomføring av omkring 1500 kulturarrangement som teater, utstillinger, lyrikkaftener og lignende.

Stiftelsen kirkeforskning (KIFO) presenterte i mai 2010 rapporten *Kultur i kirken* som kartlegger kulturaktiviteter i to bispedømmer (Sør-Hålogaland og Tunsberg). Rapporten viser at interessen for å ta i bruk kirkene til kulturformål er økende og at kirken er den lokale kulturen som vokser mest.

Det myldret av prinsesser og superhelter da menighetene i Røyken inviterte til barnefestival med karneval i mars 2010. Slemmestad og Nærnes menighet fikk 40000 kroner av Frifond film og tv til å lage en film, og 30 barn fra 10 til 14 år ble med på prosjektet. Det hele endte opp i en fargerik musikal med egenprodusert kortfilm, sang, dans og drama. Seven-jentene lærte bort fire sanger til barna som deltok på korverkstedet. (Foto: Marion Andersen).

Høsten 2010 lanserte Kirkerådet nettsiden www.kirken.no/kultur. Her finnes fagartikler og bakgrunnsstoff om den kirkelige kultursatsingen.

Gudstjenestereformen i havn

I 2010 behandlet Kirkemøtet *Reform av kirkens gudstjenesteliv*. De endelige vedtakene om ny ordning for hovedgudstjenesten, ny dåpsliturgi og ny tekstbok for Den norske kirke fattes på Kirkemøtet 2011.

Kirkerådet har i 2010 planlagt kurs og opplæring foran innføringen av gudstjenestereformen sammen med partene på arbeidstaker- og arbeidsgiversiden. Målsettingen er å bistå bispedømmer og fellesråd i oppgaven med å gi alle ansatte med virksomhetsansvar for gudstjenestene den nødvendige opplæring foran innføringen av reformen.

Ny framdriftsplan for arbeidet med ny salmebok ble vedtatt av Kirkerådet i mars 2010. Biskopene skal ha forslaget på sitt bord i oktober 2011 og Kirkemøtet får salmesamlingen til endelig vedtak i april 2012. Ny salmebok skal innføres i menighetene fra 1. søndag i advent 2013.

En digital base med liturgier, tekster og salmer utarbeides i samarbeid med Eide forlag, som har oppdraget med å publisere liturgireformens resultater på papir og nett.

Tilstandsrapport med fokus på gudstjenestedeltakelse

Kirkedepartementet ber Kirkerådet om jevnlig å utgi en "bred tilstandsvurdering". Tilstandsrapportene baserer seg på det tallmaterialet som hvert år sendes inn av menighetene i "Årsstatistikk for Den norske kirke". I et samarbeid mellom Stiftelsen kirkeforskning (KIFO) og Kirkerådet analyseres tallmaterialet.

Tilstandsrapport for Den norske kirke 2010 rettet oppmerksomheten mot gudstjenesteoppslutningen i Den norske kirke. Når kirken er i ferd med å vedta reformer av sine gudstjenesteordninger, er det viktig å se hva som ligger bak tallene, og hva som eventuelt er endringstendenser for tiden.

Her pekes det på at familiegudstjenester og konfirmasjonsgudstjenester har suverent flest besøk i løpet av året; 860 000 deltok på familiegudstjenester og 830 000 deltok på konfirmasjonsgudstjenester i 2009. Også barnehage- og skolegudstjenestene står for mange kirkebesøk. Nesten 750 000 deltok på slike gudstjenester i 2009.

Skole- og barnehagegudstjenester er til tider et brennbart tema i avis-spaltene. Det er viktig at de kirkelig ansatte får nok informasjon og at de setter seg inn i forutsetningene for et kirke-skole samarbeid.

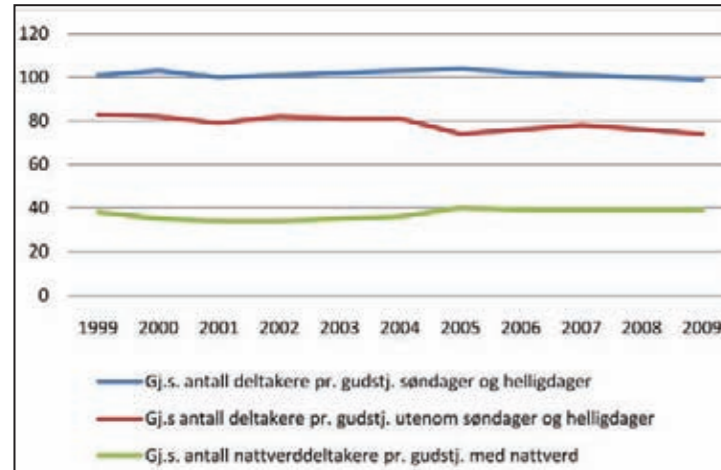

Tilstandsrapport for Den norske kirke 2010 peker på god oppslutning om familiegudstjenester. Her fra Ris kirke i Oslo.

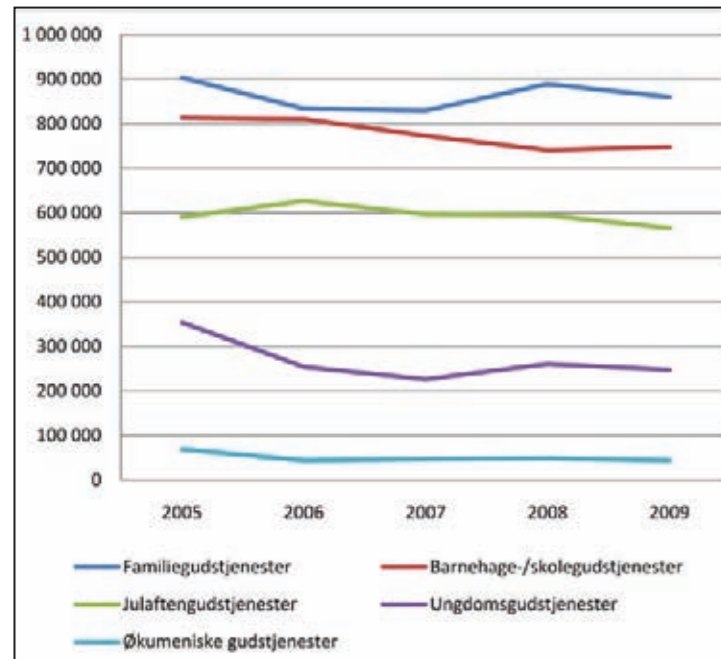
Et interessant trekk når det gjelder endring i gudstjenestebesøk, er at antallet som går ofte i kirken (minst månedlig) synker, uten at det totale registrerte kirkebesøket ser ut til å ha falt tilsvarende. En mulig forklaring kan være at antallet som går i kirken av og til, dvs. noen ganger i året, samtidig har økt. Det kan bety at det samlede antall gudstjenestebesøk i synkende grad utgjøres av et mindre antall som går svært ofte, og i større grad av et noe høyere antall (ulike) personer som går av og til.

Data fra spørreundersøkelser tyder på en deltakelse på ca. 3,5 millioner ved de gudstjenestelige handlingene begravelse og bryllup. Disse kirkebesøkene utgjør en vesentlig del av Den norske kirkes gudstjenestelige liv.

Gjennomsnittlig antall deltakere pr. gudstjeneste 1999-2009 og gjennomsnittlig antall nattverddeltakere. (Tabell fra KIFO-notat nr 2/2010)

Antall deltakere på ulike typer gudstjenester 2005-2009. (Tabell fra KIFO-notat nr 2/2010)

I oktober 2010 samlet den tredje trosopplæringskonferansen 1500 deltakere.

Barn, unge, trosopplæring

Plan for trosopplæring ble vedtatt på Kirkemøtet i 2009. Planen ble lansert våren 2010. Det er et mål at de som er i gang med organisert trosopplæring har en godkjent plan innen 2012. Det har vært gjennomført mye kursvirksomhet i tilknytning til dette.

850 av de 1280 menighetene i Den norske kirke mottar nå øremerkede tilskudd til trosopplæring. I 2010 var ca 480 000 av ca. 800 000 døpte mellom 0-18 år hjemmehørende i menigheter som mottar tilskudd. 110 regionale/ nasjonale utviklingsprosjekt er i gang/gjennomført.

Tidsperspektivet på gjennomføring av Trosopplæringsreformen var i 2003 10 år. Statsbudsjettets økning til tilskudd til reformens opptrapping var på 20 millioner kr. for 2010. Kirkerådet har ønsket en raskere opptrapping og har tatt opp dette med kirkedepartementet i sine budsjettforslag. Målet om at alle skal få et tilbud ved utgangen av 2013, vil ikke bli nådd uten en vesentlig opptrapping i bevilgningene.

For tredje år på rad ble Trosopplæringskonferansen arrangert på Norges varemesse på Lillestrøm. Omlag 1500 medvirkende og deltakere møttes 20. oktober 2010 for å dele erfaringer og gi påfyll i arbeidet med å lære alle døpte å kjenne Jesus.

18-30 - unge voksne i kirken

Som oppfølging av Kirkemøte-sak 5/09 er det satt i gang et strategiarbeid for aldersgruppen 18-30 år med tanke på sak til Kirkemøtet 2013. Alderen 18-30 kjennetegnes av mange valg og ulike livssituasjoner. Hvor er kirken i møte med dette?

"Aldersgruppen 18-30 skal erfare at kirken er relevant, livsnær og tilgjengelig gjennom relasjonsbygging, gode fellesskap og ord og sakrament" (fra visjonsdokumentet til Den norske kirke 2009-2014).

Høsten 2010 startet en bred erfaringsinnhenting for å stimulere menighetene til refleksjon og inspirasjon til å styrke fokuset på aldersgruppa 18-30. På nettsiden www.kirken.no/ung publiseres artikler som aktualiserer unge voksne i kirken.

Målrettede kampanjer med gjennomslag

I april 2010 ble presentasjonsbrosjyren "Konfirmant 2011" sendt i posten til alle med fødselsår 1996. Den personlig adresserte utsendelsen av informasjon til potensielle konfirmanter, er blitt en årlig kommunikasjonsbegivenhet i kirken. Brosjyren blir til i et samarbeid mellom bispedømmerådene, Kirkens Nødhjelp og Kirkerådet. I 2010 ble nettstedet www.konfirmant.no lansert samtidig med brosjyreutsendelsen.

Lys Våken-arrangementet ble 1. søndag i advent 2010 gjennomført for tredje gang. På kirkeårets nyttårsnatt inviteres 11-åringer til å overnatte i sin kirke. De tar hele kirkebygget i bruk. I år arrangerte 587 menigheter arrangerte Lys Våken, og omtrent 14000 av landets 11-åringer tok med seg mange sterke inntrykk fra kirkene. Ikke minst har denne opplevelsen gitt mange muligheten til å si: "Dette er kirken min!"

Med suksessen for LysVåken-helgene som bakgrunn, inngikk Kirkerådet i 2010 samarbeid med Søndagsskolen om å utvikle opplegg for en "Tårnagenthelg" for landets 8-åringer. Dette breddetiltaket baserte seg på Søndagsskolens serie om Tårnagentene som ble vist på NRK julen 2010. Helgen 29.-30. januar 2011 gikk den første Tårnagenthelgen av stabelen. Hele 620 menigheter i Den norske kirke deltok.

Kirkerådets seksjon for barn, unge og trosopplæring har i 2010 forberedt en nett-kampanje med arbeidstittlen "Det finnes mange grunner til å velge dåp i kirken. Hva er din grunn?" Dåpen står sterkt blant kirkemedlemmene. Tanken bak nettkampanjen om dåpen er å fremme engasjement og bevisstgjøring rundt å velge dåp.

Menighetsrådsmedlemmene i stor grad tilfredse

En fjerdedel av medlemmene i menighetsrådene opplever vervet som mer tilfredsstillende enn de hadde forventet, mens 60 prosent opplever det omtrent så tilfredsstillende som de hadde forventet.

Dette er en av konklusjonene i en undersøkelse blant menighetsrådsmedlemmene om det å være valgt. På Kirkerådets oppdrag gjennomførte KIFO Stiftelsen Kirkeforskning høsten 2010 en spørreundersøkelse blant de menighetsrådsmedlemmene som ble valgt i 2009. I arbeidet for økt oppslutning om de kirkelige valgene, så Kirkerådet behov for oppdatert kunnskap om hvordan de som velges opplever å være valgt.

Menighetsrådsmedlemmene er sterkt opptatt av det som skjer i den lokale menigheten, men betydelig mindre opptatt av det som skjer i Den norske kirke sentralt. Likevel synes ikke medlemmene generelt at de har liten innflytelse over viktige spørsmål i kirken, - tvert imot. Det kan tyde på at "viktige spørsmål" først og fremst knyttes til det lokale menighetslivet.

Til sammen 55 prosent mener menighetsrådene har innflytelse på spørsmål de synes er viktige i kirken, mens 28 prosent svarer midt på treet i spørsmålet om de synes rådene har innflytelse i stor eller i liten grad. Det er bare 15 prosent som mener at rådene i liten grad har innflytelse på viktige spørsmål.

Menighetsrådsmedlemmene oppgir at menighetsrådene bruker mest tid på områdene gudstjenesteliv, strategi- og planarbeid, forvaltning, personal og økonomi, og barn og unge.

Evangelisk-luthersk refleksjon

Den konfesjonelle bevisstheten blant kirkens medarbeidere kan se ut til å avta. Kirkerådet mener det kan ligge fornyelse i refleksjon over egen identitet. Den norske kirkes selvforståelse som evangelisk-luthersk kirke er hovedtema på kirke-møtene i 2010 og 2011.

Teologisk nemnd under Mellomkirkelig råd har i lengre tid arbeid med Den norske kirkes evangelisk-lutherske identitet. Et resultat av arbeidet er boken "Kirke nå - Den norske kirke som evangelisk-luthersk kirke", som ble arbeidet med gjennom hele 2010. Samtidig har Mellomkirkelig råd forberedt kirkemøtesaken "Den norske kirke som evangelisk-luthersk kirke i en økumenisk kontekst".

Teologisk nemnd under Mellomkirkelig råd har i lengre tid arbeid med Den norske kirkes evangelisk-lutherske identitet. Et resultat av arbeidet er boken "Kirke nå - Den norske kirke som evangelisk-luthersk kirke", som ble arbeidet med gjennom hele 2010. Samtidig har Mellomkirkelig råd forberedt kirkemøtesaken "Den norske kirke som evangelisk-luthersk kirke i en økumenisk kontekst".

Opplever du arbeidet i menighetsrådet som tilfredsstillende eller ikke tilfredsstillende, sett i forhold til hva du hadde forventet på forhånd?	Prosent
Arbeidet og oppgavene er faktisk MER tilfredsstillende enn jeg hadde forventet	25
Arbeidet og oppgavene er omtrent så tilfredsstillende som jeg hadde forventet	60
Arbeidet og oppgavene er MINDRE tilfredsstillende enn jeg hadde forventet	15
Vet ikke	1
Totalt	101

Alt i alt, hvordan trives du med å være medlem i menighetsrådet?	Prosent
Trives svært dårlig 1	2
2	6
Middels 3	22
4	34
Trives svært godt 5	37
Vet ikke	0
Totalt	101

(Tabeller fra KIFO-notat nr 1/2011)

Religionspolitisk utvalg

I juni 2010 opprettet regjeringen et religionspolitisk utvalg. Kirkerådet har lenge etterlyst et regjeringsinitiativ på dette området. Det haster å utmeisle nye rammer for statens religionspolitikk. Norges utvikling som multikulturelt samfunn og prosessen med endringer i kirke-stat-relasjonen gjør dette nødvendig.

I utvalgets mandat heter det at avtalen mellom de politiske partiene på Stortinget om statskirkeordningen (10. april 2008) skal legges til grunn for utredningen. Den avtalen inneholder forslag til grunnlovs-formuleringer som gjør at religionsfrihetsprinsippet og likebehandling mellom trossamfunnene blir sterkere fremhevet i Grunnloven.

Diakoni, kirke og samfunn

Om diakontjenesten

Bare hver sjettede menighet har diakon. Ikke siden 2002 har det blitt gitt tilskudd til nye diakonstillinger på statsbudsjettet. Ved årsskiftet 2010/2011 var det 155 diakonstillinger finansiert over statsbudsjettet. Sammen med bispedømmerådene har Kirkerådet i flere år fremmet forslag overfor regjeringen om å opprette flere diakonstillinger.

Diakontjenestens plass i kirkens tjenestemønster er et spørsmål som har blitt drøftet over lang tid. Kirkemøtet uttalte i 2004 blant annet at "diakontjenesten teologisk kan forstås som en del av den ordinerte tjeneste" (Kirkemøte-sak KM 08/04). Men vedtaket derfra har siden vært omstridt. Kirkerådet har bedt Bispemøtet gi en uttalelse om forståelsen av diakontjenesten i Den norske kirke. Bispemøtet valgte i sin uttalelse om saken fra mars 2010 en ny tilnærming.

Kirkerådets sekretariat har siden arbeidet med et saksdokument som er grunnlaget for Kirkemøte-sak 09/11 *Diakontjenesten i kirkens tjenestemønster*. Det vil bli en større gjennomgang av stillingsstrukturen i Den norske kirke i forbindelse med ny kirkeordning.

Skaperverk og bærekraft

Det økumeniske tiåret for skaperverk og bærekraft er et økumenisk samarbeid mellom Norges Kristne råd, Kirkens Nødhjelp og Den norske kirke.

Konseptet "grønne menigheter" er løpende blitt fremmet overfor menighetene, blant annet gjennom nyhetsbrev og kontakt med de regionale ressursgruppene. Antallet grønne menigheter økte til 200 ved slutten av 2010. På en felles samling med de regionale ressursgruppene i november var det spesielt fokus på samarbeid mellom Kirkerådet, KA Kirkelig arbeidsgiver- og interesseorganisasjon, Norges kirkevergelag, bispedømmene og Stiftelsen Miljøfyrtårn om miljøfyrtårnsertifisering av kirkelige fellelråd. Dette samarbeidet følges opp i 2011.

Nordisk kvinnesamarbeid

Arbeidet er i gang med å sette ut i livet Strategiplan for kjønn og likestilling i Den norske kyrke 2009-2014.

Strategiplanen understreker at kirken fortsatt ikke har nådd målet om jevn kjønnsfordeling blant ansatte, valgte og frivillige medarbeidere. Det pekes også på at kirken trenger kompetanseutvikling og stillingsressurser i forhold til likeverd og likestilling.

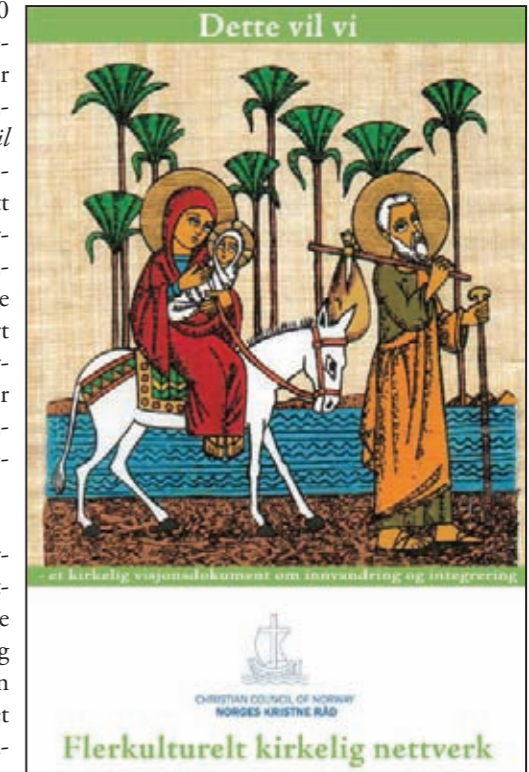

Nettsiden grønnkirke.no er et felleskirkelig ressurssted for kirker, menigheter, organisasjoner og enkeltpersoner som arbeider med miljø- og klimaspørsmål. Grønnkirke.no er en del av prosjektet Skaperverk og bærekraft: felles kirkelig tiår for endring i kirke og samfunn. Prosjektet er et samarbeid mellom Norges kristne råd, Den norske kirke og Kirkens Nødhjelp.

I 25 år har det vært en spesiell kontakt mellom nordiske kirker om kvinnespørsmål og likestilling. Nordisk økumenisk kvinnekomité og Kirkerådet stod bak en nordisk økumenisk kvinnekonferanse på Sola i august 2010.

Felleskirkelig innvandringsplattform

I desember 2010 ble en felleskirkelig plattform for innvandring og integrering ("Dette vil vi") presentert. Dokumentet er utgitt av Flerkulturelt kirkelig nettverk under Norges Kristne Råd og er svært konkret i utfordringer og visjoner for norske innvandrings- og integreringspolitikk.

Flerkulturelt kirkelig nettverk utfordrer med dette kirker, politikere og det sivile samfunn til å ta ansvar for et rettferdig og inkluderende samfunn.

Dokumentet vil bli brukt som en politisk plattform av Flerkulturelt kirkelig nettverk.

Jesus stiller stormen. Tegning laget av en 5-klassing i Fjære menighet ved Grimstad.

IKT (Informasjons- og kommunikasjonsteknologi)

En ny IKT-strategi for Den norske kirke ble utarbeidet i 2009. I 2010 ble kirkens samlede IKT-utfordringer beskrevet i flere rapporter bestilt av Kirkerådet.

En styringsgruppe oppnevnt av Kirkerådet og KA Kirkelig arbeidsgiver- og interesseorganisasjon overleverte sin rapport i januar 2011. Visjonen for IKT-satsingen er: Kirken samlet til ett IKT-rike, med felles verktøy for alle medarbeidere, og likt servicenivå til alle, der kirkens brukere er i sentrum. Dette er krevende fordi organiseringen, styringen og finansieringen på området er så kompleks. En egen fagdirektør for IKT ble tilsatt i Kirkerådet i september 2010.

Rapporten fokuserer blant annet på å etablere en helhetsarkitektur for IKT og nye samhandlingsløsninger i Den norske kirke. Ikke bare er dette økonomisk og arbeidsmessig besparende. Dette vil også styrke kvaliteten på kirkens service overfor medlemmene.

En viktig side ved IKT-strategien handler om profesjonalisering av kirkens tilstedeværelse på nett, - med økt fokus på behovene hos kirkens medlemmer. Det bør lages en mer brukervennlig og enkel struktur på nett-presentasjonene. Stoff på www.kirken.no som er rettet mot an-

satte tones ned og flyttes på sikt over i en ny intranettløsningen for ansatte og frivillige.

Brukersenter

Medlemsregisterets brukersenter ble satt i drift 1. januar 2010. Det arbeides videre med sikkerhet, kvalitet og brukerstøtte. Planen er å utvikle registeret videre med sikte på å innføre elektronisk kirkebok til neste år. Antall medlemmer i registeret var pr 1. januar 2011 3 854 232. Medlemstallet er svært stabilt.

Forrangsbestemmelsen

På Kirkerådets møte i mars 2010 drøftet man bestemmelsen i Kirkeloven som gir Den norske kirke forrang når livssynstillørighet for barn av foreldre som tilhører ulike tros- og livssynssamfunn, skal fastsettes. Kirkerådet gjorde dette vedtaket:

Kirkerådet ber administrasjonen i samarbeid med Norges Kristne Råd å arbeide videre med tilhørighet og forrangsbestemmelsen i kirkeloven § 3 for å sikre likebehandling mellom tros- og livssynssamfunn.

Fem pilegrimssentre

I august 2010 åpnet statsminister Jens Stoltenberg det regionale pilegrimssenteret på Granavollen på Gran. Pilegrimssenteret på Granavollen er i 2010 etablert som ett av fem regionale pilegrimssentre i Norge. Det ble over statsbudsjettet for 2010 bevilget 5 millioner kroner til opprettelse og drift av pilegrimskontorer i Gran, Sør-Fron, Hamar, Dovre og Oslo. Nidaros pilegrimsgård er det femte senteret. Kirkerådet er fra desember 2010 representert i styret for Nidaros pilegrimsgård.

I desember 2010 ble et midlertidig nasjonalt pilegrimssenter etablert i Trondheim. Senteret er organisert som et prosjekt under Riksantikvaren.

Ta en titt på vandringsplanleggeren www.pilegrim.info.

Økumenisk arbeid

Mellomkirkelig råd forberedte Den norske kirkes deltakelse på to viktige internasjonale stormøter i 2010.

6. juni 2010 ble 100-års jubileet for det store Edinburgh-møtet i 1910 markert. Møtet i Edinburgh 1910 regnes som startpunktet både for moderne økumenikk og verdensevangelisering. I sin hilsen ved starten av jubileumskonferansen i Edinburgh understreket generalsekretær i

Kirkenes verdensråd Olav Fykse Tveit, at misjon og enhetsarbeid henger sammen: - Å være ett i Kristus er å peke på Kristus sammen, sa Fykse Tveit.

Generalforsamlingen i Det lutherske verdensforbund 20.-27. juli i Stuttgart, hadde verdens matvaresituasjon på dagorden. Bønnen "Gi oss i dag vårt daglige brød" var møtetets hovedtema.

I sluttokumentet fra møtet heter det "Vi er smertelig klar over at store deler av verdens befolkning lever i fattigdom og sult." Fellesskapet vil arbeide for å endre dette. Også kampen mot årsakene til klimaendringer, hiv og aids, og innvandrere som trenger beskyttelse, er oppgaver som de lutherske kirkene erkjenner de må fortsette å arbeide intenst med. Vi ser fram til en tid da vi ikke lenger trenger å snakke om slike temaer hver eneste dag".

En stor norsk delegasjon deltok på generalforsamlingen i Det lutherske verdensforbund i Stuttgart i juli.

Ingen mennesker er ulovlige

Mellomkirkelig råd startet høsten 2010, sammen med en rekke andre kirkelige og humanitære organisasjoner, kampanjen 'Ingen er ulovlige'. Den rettet fokus mot de uverdige forhold asylsøkere som har fått avslag på opphold, men som ikke kan eller tør å returnere til konfliktfylte hjemland, lever under i Norge. Kirkens budskap er at alle mennesker er vår neste og har rett på grunnleggende menneskerettigheter som trygghet, bolig, helse og arbeid, uavhengig av legal status. Kampanjen appellerte til myndighetene om å finne politiske løsninger på fortvilte menneskers situasjon.

Skatteparadis som etisk utfordring

Mellomkirkelig råd vedtok i september 2010 en uttalelse om skatteparadis og kapitalflukt. I uttalelsen heter det blant annet at Mellomkirkelig råd ser arbeidet for å bekjempe skatteparadis og kapitalflukt fra utviklingsland som en god måte å følge opp Kirkemøtets vedtak i sak 10/07 *Kirkene og den økonomiske globaliseringen*.

Uttalelsen støtter vedtaket fra Ungdommens kirkemøte 04/10 *Kirkepengene i Skatteparadis*. Mellomkirkelig råd ønsker dialog med Opplysningsvesenets fond om å sikre at fondet ikke har investeringer i selskap som er registrert i skatteparadis. Man utfordrer også den norske regjeringen til å utvikle etiske retningslinjer i Statens Pensjonsfond som hindrer investeringer i slike selskaper.

Biskop Bimen fra det koptiske bispedømmet Naqada og Qus i Øvre Egypt besøkte Norge i september 2010. I den anledning ble det invitert til et åpent møte i Oslo der han innledet om "Den koptiske kirke i går, i dag og i morgen." Her sammen med generalsekretær Berit Hagen Agøy i Mellomkirkelig råd og direktør Jens-Petter Johnsen i Kirkerådet. Bakgrunnen for besøket var den nære relasjonen som over mange år er utviklet mellom Tunsberg bispedømme og bispedømmet Naqada og Qus. Biskop Bimen og Tunsberg biskop står sentralt i denne relasjonen, sammen med Bragernes menighet i Drammen.

Generalsekretær i Mellomkirkelig råd Berit Hagen Agøy kommenterer året 2010

Gi oss i dag vårt daglige brød

Det lutherske verdensforbund (LVF) var samlet til sin 11. generalforsamling i Stuttgart i juli 2010. Hovedtema var Fadervårs fjerde bønn, 'Gi oss i dag vårt daglige brød'. At det globale lutherske fellesskapet valgte å samles med en bønn som hovedtema, var uttrykk for behovet for å vende seg til Skaperen i en tid hvor skaperverket ødelegges av klimaødeleggelser, og hvor fattigdom og grådighet skaper konflikt og nød for millioner av mennesker verden over.

En viktig kirkehistorisk begivenhet som fant sted under generalforsamlingen var en gripende forsoningshandling mellom lutheranerne og mennonittene ('gjendøperne'). LVF bad om tilgivelse for det mennonittene ble utsatt for i reformasjonstiden.

Biskop Munib Younan fra Den evangeliske lutherske kirke i Jordan og Det hellige land (Den norske kirkes søsterkirke) ble valgt til ny president for LVF. Den norske kirke fikk to medlemmer i det nyvalgte rådet, som begge også representerer den nordiske regionen; biskop Helga Haugland Byfuglien ble visepresident og student Jenny Skumsnes Moe ungdomsrepresentant.

Edinburgh 2010

I 2010 var det hundre år siden den store misjonskonferansen i Edinburgh, en begivenhet som også dannet grunnlaget for den økumeniske bevegelse. Dette ble markert av Kirkenes verdensråd ved en konferanse i Edinburgh og av Lausanne III-konferansen i Cape Town. Året ble en anledning for den globale kirke til nye studieprosesser og refleksjoner over hvordan misjonsoppdraget skal forvaltes i vår tid.

I Norge gikk kirkene sammen om en bred økumenisk misjonskonferanse i Oslo, 'Tro til forandring'.

To tendenser er verd å merke seg i jubileumsåret: Tyngdepunktet i den verdensvide har flyttet seg fra nord til sør. Samtidig ser vi en interessant tilnærming mellom den økumeniske bevegelse og den evangelikale. At KVs nye generalsekretær, Olav Fykse Tveit, talte på både på en internasjonal pinsekonferanse i Sverige og på Lausanne III er tegn på at det økumeniske landskapet er i bevegelse.

Generalsekretær i
Samisk kirkeråd Tore Johnsen
kommenterer året 2010

Strategiplan for samisk kyrkeliv

Arbeidet med *Strategiplan for samisk kirkeliv* har vært i en sluttfase i 2010. Planen var på høring våren 2010 (inkludert *Plan for samisk trosopplæring*). Høringen har bidratt til en samtale om videreutviklingen av samisk kirkeliv i et omfang som ikke har funnet sted tidligere. Fire høringsseminarer er gjennomført, og 60 høringsvar mottatt.

Sametingets plenum avga høringsvar i september 2010 med tydelig støtte til føringene i planen. Bearbejdet planforslag ble sluttbehandlet av Samisk kirkeråd i desember, og videresendt til Kirkerådet med sikte på kirkemøtebehandling april 2011. Planen svarer på Kirkemøtets bestilling fra 2006, der man ba om en plan for videreutviklingen av samisk kirkeliv der nordsamisk, lulesamisk og sørsamisk språk, samt samisk kultur i sin bredde ivaretas.

Samisk trosopplæring

Plan for samisk trosopplæring ble vedtatt av Samisk kirkeråd i desember 2010. Dette er en supplerende plan til *Plan for trosopplæring - Gud gir - vi deler*. Planen skal bidra til en trosopplæring som ivaretar samiske barn og unges kulturelle tilknytning.

Nettstedet for samisk trosopplæring, www.osko.no, er videreutviklet med et nytt tilbud for aldersgruppen 12-15 år (foreløpig kun på norsk, versjoner på nordsamisk, lulesamisk og sørsamisk er under utarbeidelse).

Samisk verdikonferanse 2010 i samarbeid med Kirkelig Utdannings-senter i Nord hadde samisk konfirmantleirarbeid som tema. Erfaringsutveksling med Svenska kyrkans arbeid på feltet utgjorde en viktig del.

Samisk kirkeråd har bidratt til utgivelse av Bibelboka mi (4-årsbok) på nordsamisk, og oversettelse av denne til lulesamisk (utgitt februar 2011).

Samiske språk

Arbeid med strategier og tiltak for å styrke bruken av nordsamisk, lulesamisk og sørsamisk språk i Den norske kirke har vært prioritert i rammen av arbeidet med Strategiplan for samisk kirkeliv. Det finnes ikke egne språkstillinger for ivaretagelse av sørsamisk og lulesamisk språk på noe nivå i Den norske kirke. Det begrenser muligheten for tiltak og fremdrift i forhold til disse språkene. Plan for trosopplæring og Plan for kirkemusikk er oversatt til nordsamisk og lagt ut på www.kirken.no i 2010. Sammendrag av forslag til Strategiplan for samisk kirkeliv er oversatt til alle tre samiske språk.

Nordsamisk liturgisamling er lagt ut på nett (20 liturgier), og 1. korrektur av nordsamisk liturgibok var mottatt ved utgangen av 2010. Endelig trykking er skjøvet ut i 2011. Lulesamiske liturgier (9 liturgier) er kvalitetssikret og sendt til godkjenning til Sør-Hålogaland biskop i november. Endelig godkjenning i Samisk kirkeråd og Kirkerådet antas fullført i mars 2011.

Det har ikke vært kapasitet til å følge opp det sørsamiske liturgi-arbeidet i 2010.

Medlemmer i de sentrale kirkelige råd (valgt i 2010)

Kirkerådet

Svein Arne Lindø, Stavanger, leder
Jofrid Trandem Myhre, Borg, nestleder
Tone Synnøve Ø. Steinkopf, Bjørgvin
Kjartan Bergslid, Nidaros
Berit Espeseth, Stavanger
Stein Reinertsen, Agder og Telemark
Kristin Gunleiksrud, Oslo
Elisabeth Thorsen, Oslo
Helene Bjerkestrand, Tunsberg
Harald Askeland, Tunsberg
Ingrun Jule, Hamar
May Lisbeth Aurdal, Møre
Unny Nome Sivertsen, Sør-Hålogaland
Andreas Gotliebsen, Nord-Hålogaland
Biskop: Preses Helga Haugland Byfuglien

Lederne i Mellomkirkelig råd og Samisk kirkeråd møter fast i Kirkerådet med tale- og forslagsrett.

Mellomkirkelig råd

Kjetil Aano, leder,
Helje Kringlebotn Sodal, Agder og Telemark,
Kjell Nordstokke, Oslo,
Nina Elisabeth Lind, Borg,
Janne Kristine Dale Hauger, Hamar,
Stine Frøvoll Thoresen, Tunsberg,
Ingvill Hagesæther Foss, Stavanger,
Henny Koppen, Bjørgvin,
Karen Flatø, Møre,
Jakobe O. Juul, Nidaros,

Harold Holtermann, Sør-Hålogaland,
Oddhild Johnsen Klevberg, Nord-Hålogaland,
Atle Sommerfeldt, generalsekretær i Kirkens Nødhjelp,
Biskop Erling Pettersen, oppnevnt av Bispemøtet,
Helga Haugland Byfuglien, medlem av Rådet i LVE,
Jenny Skumsnes Moe, medlem av Rådet i LVE,
Elise Sandnes, medlem av sentralkomiteen i Konferansen av europeiske kirker (KEK),
Erlend Rogne, medlem av sentralkomiteen i Konferansen av europeiske kirker (KEK).
I tillegg møter Harald Hegstad (leder av Teologisk nemnd) og Kjetil Fretheim (leder av Komiteen for internasjonale spørsmål).

Samisk kirkeråd

Anne Dalheim, leder,
Kirsten Isaksen, Nord-Hålogaland/nordsamisk representant,
Ingar Nikolaisen Kuoljok, Sør-Hålogaland/lulesamisk representant,
Jonhild Jåma, Nidaros/sørsamisk representant,
Mari Helander, valgt på fritt grunnlag,
Sametingets representant: Jovna Dunfjell,
Bispemøtets representant: Tor B. Jørgensen.